

13 พฤศจิกายน 2558

ถอดบทเรียนต่างประเทศ เตรียมรับสถานการณ์น้ำในประเทศไทย

จากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศที่เกิดขึ้น ได้ส่งผลให้ประเทศไทยและหลายประเทศในภูมิภาคเอเชีย ประสบปัญหาด้านน้ำ ทั้งอุทกภัยและภัยแล้งที่รุนแรง ดังนั้น ทุกประเทศจึงต้องมีการเตรียมความพร้อมในการรับมือ และเสริมสร้างประสิทธิภาพในการบริหารจัดการน้ำ เพื่อรองรับกับวิกฤตดังกล่าว ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต และเมื่อ วันที่ 9 พฤศจิกายน 2558 ที่ผ่านมา ณ อาคารอเนกประสงค์ การประปานครหลวง สำนักงานใหญ่ นายธนศักดิ์ วัฒนฐานะ ผวก. เป็นประธานเปิดการสัมมนาระดับ ภูมิภาค เรื่อง “การบริหารจัดการน้ำ : นำไปสู่การปฏิบัติอย่างไร” ซึ่งจัดโดยสถาบัน น้ำแห่งภูมิภาคเอเชีย โดยมีผู้เชี่ยวชาญจากประเทศต่าง ๆ ได้แก่ ออสเตรเลีย เยอรมนี เกาหลี และญี่ปุ่น ร่วมแบ่งปันความรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์บริหารจัดการน้ำ เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการบริหารจัดการน้ำระหว่างประเทศในภูมิภาค สร้างความเข้าใจในประเด็นการบริหารจัดการน้ำ พร้อมกำหนดแนวปฏิบัติเบื้องต้นร่วมกัน ตลอดจนสร้างเครือข่ายผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการน้ำเพื่อความร่วมมือในอนาคต

การจัดการทรัพยากรน้ำ (กรณีประเทศไทย)

ดร.อภิชาติ อนุกุลอำไพ นายกสมาคมทรัพยากรน้ำแห่งประเทศไทย

“จากสถานการณ์น้ำในปีนี้ และในปีหน้า ประเทศไทยค่อนข้างเข้าขั้นวิกฤติ โดยเฉพาะแม่น้ำเจ้าพระยา เราต้องมีมาตรการควบคุม และบริหารจัดการน้ำให้มากขึ้น ในสมัยพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี เกิดปัญหาวิกฤติขาดแคลนน้ำที่เป็นวง โครจรต่อเนื่องไปถึงกระบวนการผลิตไฟฟ้าด้วย แต่ในปัจจุบันการผลิตไฟฟ้าค่อนข้าง มั่นคงด้วยตัวเองอยู่แล้ว ดังนั้นจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการน้ำมากขึ้น เพื่อมิให้เกิดการขาด แคลน เราจึงต้องศึกษาคุณภาพการบริหารจัดการน้ำของประเทศต่างๆ เพื่อให้สามารถบริหารจัดการน้ำให้มีใช้อย่าง เพียงพอได้”

กระบวนการคิดในการวางแผนและบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบออสเตรเลีย

คุณราเชล เบลกเกอร์ (Ms.Rachel Blakers) นักอุทกวิทยา eWater Solutions

“ประเทศออสเตรเลียต้องเผชิญกับสถานการณ์อันท้าทายเกี่ยวกับการจัดการน้ำ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ กระตุ้นให้ภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน รัฐแต่ละ รัฐในออสเตรเลียอยู่ภายใต้กฎการใช้น้ำอย่างเคร่งครัด ต้องร่วมมือกันผลักดันให้การจัดการ น้ำเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องให้ความสำคัญ นอกจากนี้ มีการเปิดตลาดน้ำ และการซื้อขายน้ำ โดยการซื้อน้ำกลับมาจากผู้ที่ต้องการขาย ซึ่งเป็นการลงทุนในโครงการพัฒนาการบริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพ ประเทศออสเตรเลีย ให้เอกชนหรือผู้ใช้น้ำมีสิทธิในน้ำ ทำให้กลไกการใช้น้ำมีประสิทธิภาพมากขึ้น แผนการจัดการน้ำสำหรับอนาคตมี เป้าหมายเพื่อฟื้นฟูสุขภาพของแม่น้ำภายในออสเตรเลีย นอกจากนี้ ออสเตรเลียได้ประสบกับภัยแล้งและน้ำท่วม

หนักเช่นเดียวกับประเทศไทย หน่วยงาน eWater Solutions ของออสเตรเลีย สนับสนุนการจัดการน้ำแบบบูรณาการ มีการทำแบบจำลอง (modeling) การจัดการทรัพยากรน้ำ คาดการณ์ภูมิอากาศและระบบนิเวศน์ทั้งระยะยาว 100 ปีขึ้นไป (long term) และระยะสั้น 1-5 ปี(short term)”

กระบวนการคิดในการวางแผนและบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบเยอรมัน

นายโรแลนด์ เทียร์ชเลอร์ (Mr.Roland Treitler) ผู้อำนวยการโครงการส่งเสริมการจัดการน้ำของเยอรมัน (GIZ)

“การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศในเครือสหภาพยุโรป(European Commission Water Framework Directive (WFD)) หนึ่งในโครงสร้างทางกฎหมายที่สหภาพยุโรปกำหนดขึ้นเพื่อกำหนดกรอบแนวทางจัดการน้ำ ซึ่งเริ่มตั้งแต่พื้นที่ต้นน้ำ ลุ่มน้ำสาขา ไปจนถึงปากแม่น้ำ โดยกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนทั้ง อุตสาหกรรม เกษตรกรรม และครัวเรือน ใช้น้ำอย่างจำกัด นอกจากนี้ ในประเทศเยอรมันมีบุคลากรจากรัฐส่วนกลางและรัฐท้องถิ่นร่วมกันเป็นคณะทำงานพิเศษ จัดทำข้อเสนอแนะเป็นแนวทางเพื่อการปฏิบัติในระดับท้องถิ่น ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนผู้มีส่วนได้เสีย อาทิ การจัดทำระบบข้อมูลพื้นฐาน ซึ่งรวมถึงการจัดจำแนกลักษณะแหล่งน้ำทั้งระบบ ทั้งนี้ ประเทศเยอรมันคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมเป็นหลัก ผู้ใช้น้ำต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่าย และรัฐบาลเป็นคนกำหนดราคาค่าน้ำ นอกจากนี้มีการแสวงหาความร่วมมือในยุโรป เพราะในยุโรปมีแม่น้ำสากล จึงต้องหารือร่วมกัน ประเทศเยอรมันมีการบริหารจัดการน้ำในภาวะภัยแล้ง โดยนำน้ำที่สำรองไว้มาใช้ในการอุปโภคบริโภค ภาคอุตสาหกรรม และเกษตรกรรมเพียงแค่ 20% เท่านั้น หากปีไหนประสบปัญหาภัยแล้ง ก็จะลดกำลังการส่งจ่ายน้ำให้กับภาคอุตสาหกรรม และเกษตรกรรมลง โดยจะไม่ลดในภาคครัวเรือนหรืออุปโภคบริโภค พร้อมกันนี้ยังมีระบบ Eco System คือการปลูกป่าเพิ่มเพื่อเพิ่มเนื้อที่ป่าให้มีที่กักเก็บน้ำเพิ่มขึ้น”

กระบวนการคิดในการวางแผนและบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบเกาหลี

นายคิม ซู โฮ (Mr.Kim Zoo Ho) ผู้จัดการทั่วไปแผนกเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ บริษัท K-Water

“ประเทศเกาหลีมีระบบพยากรณ์น้ำ ระบบเก็บกักน้ำต่ำสุด-สูงสุด สามารถคาดการณ์ได้แบบ Real time ทุกๆ 1 นาที เน้นเรื่องข้อมูล software ข้อมูลจากดาวเทียมเพื่อช่วยในการตัดสินใจ มีศูนย์กลางใหญ่ ครอบคลุมทั่วประเทศ ทั้งนี้ K-Water เป็นบริษัทหลักในการจัดการ

เขื่อนหลัก รวมถึงเรื่อง Water Supply อย่างเป็นระบบ โดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการบริหารจัดการ อาทิ Smart Water Grid เทคโนโลยีสารสนเทศครบวงจร รวมข้อมูล Demand -Supply ข้อมูลจัดการน้ำ นโยบายน้ำ ทุกคนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ รวมถึงใช้นโยบายการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการ ใช้ Integrated Water Resource Management (IWRM) มาใช้ในการวางแผน”

กระบวนการคิดในการวางแผนและบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบญี่ปุ่น

นายมาซาโนริ ยานากุจิ (Mr.Masanari Yanagiuchi) ผู้แทนอาวุโส สำนักงาน JICA(ประเทศไทย)

“ประเทศญี่ปุ่นบริหารจัดการทั้งน้ำเสียและน้ำเน่า โดยใช้ IWRM เป็นเครื่องมือ นอกจากนี้ ใช้ Virtual Water ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินปริมาณน้ำที่ใช้จริงในประเทศมาบริหารจัดการน้ำในแต่ละปี โดยประสานงานระหว่างรัฐบาลกลางและท้องถิ่น เพื่อหาปริมาณน้ำที่จะใช้ในประเทศและวางแผนบริหารจัดการต่อไป”

กล่าวโดยสรุป การจัดการทรัพยากรน้ำเชิงบูรณาการ สำหรับประเทศที่พัฒนาแล้ว จะมีศูนย์กลางในการสนับสนุนเพื่อหารือและทำความเข้าใจตรงกัน มีการบูรณาการการใช้น้ำ ครอบคลุมทุกระดับ และยอมรับในกฎระเบียบจริงจัง ขณะที่ประเทศกำลังพัฒนามีขีดจำกัดด้านการสื่อสารระหว่างหน่วยงานที่ให้บริการ และผู้ใช้น้ำส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจในการดูแลรักษาแหล่งน้ำและจัดการน้ำสำหรับประเทศไทย ประชากรส่วนใหญ่ทำการเกษตร ที่ต้องการใช้น้ำมากแม้จะมีการร้องขอให้ชะลอการใช้น้ำในการเพาะปลูกแล้ว ในสภาพที่เห็นปัจจุบัน ภาพการแย่งชิงน้ำเริ่มเกิดขึ้นแล้วในบางพื้นที่ ฉะนั้น การแก้ไขปัญหานี้ จึงต้องอาศัยความร่วมมือหลายฝ่าย ทั้งภาครัฐ ผู้ประกอบการธุรกิจต่างๆ และประชาชนทั่วไปอย่างจริงจังด้วยความเข้าใจ โดยเล็งเห็นประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก ควรเน้นการจัดการน้ำให้พอใช้มากกว่าการจัดการแหล่งน้ำที่ยากและต้องใช้งบประมาณสูงมาก เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการใช้น้ำอย่างยั่งยืนของคนในรุ่นปัจจุบัน จนถึงลูกหลานในอนาคตด้วย

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่
กองบริหารงานข่าว ฝ่ายสื่อสารองค์กร
โทรศัพท์ 0 2504 0123 ต่อ 1129 โทรสาร 0 2503 9563

ขอขอบคุณในความอนุเคราะห์เผยแพร่ข่าวมา ณ โอกาสนี้